

Fevralın 21-i Beynəlxalq Ana Dili Günüdür. Hər il Parisdə, UNESCO-nun mənzil-qərargahında qeyd edilən bu gün, həmçinin öz ana dilini sevməyi, yaşadığı məkandan asılı olmayaraq onun təbliğatına çalışan insanların günüdür. Təsadüfi deyil ki, bu il qeyd edilən tarix "Sərhədsiz dillər" mövzusunda həsr edilib.

Hesab edilir ki, bu əlamətdar günün qeyd olunması ölkələr və millətlər arasında sülh dialoqunun və sosial inteqrasiyanın təşviqinə kömək edəcək. UNESCO bütün üzv dövlətləri və tərəfdarları dil müxtəlifliyini və çoxdilliliyi bayram olaraq qeyd etməyə çağırır; çünki bu dillər dayanıqlı inkişafın və möhkəm sülhün hərəkətverici qüvvəsidir.

Xatırladaq ki, Beynəlxalq Ana Dili Günü'nün qeyd edilməsi üçün Banqladеш hökumətinin irəli sürdüyü təşəbbüs 1999-cu ildə UNESCO-nun baş konfransı tərəfindən qəbul olunub. 2000-ci ildən ölkələrdə Beynəlxalq Ana Dili Günü qeyd edilir. Dil və mədəniyyət müxtəlifliyinin tanınması, bu amillərə hörmət edilməsi cəmiyyətin daha sıx birləşməsinə kömək edir. Bu işə dünyada möhkəm sülhün əsasını təşkil edir.

Qeyd edək ki, dünyanın ayrı-ayrı ölkələrində diaspor təşkilatlarının nəzdində və ya ayrı-ayrı ziyalıların və diaspor fəallığının təşəbbüsü ilə Ana dili sinifləri fəaliyyət göstərir.

Ana dili məktəblərin rəhbərləri ilə söhbətimizdə bezi xarici ölkələrdə Ana dilimizin qorunması və təbliği istiqamətində görülən işlərdən xəbər tutduq.

ƏGƏR ANA DİLİ SINIFLƏRİNİN SAYI ARTARSA...

Kanadanın Ontario vilayətinin Toronto şəhərində Ana dili məktəbinin rəhbəri Yeganə Cəfərova artıq 14 ildir ki, Ana dili sinfinin fəaliyyət göstərdiyini deyir: "Azərbaycan dili sinfinə yeni şagirdlərimiz qəbul olunub. Uşaqların marağı artır, onlar dili öyrəndikcə çox sevinirlər. Cənubi Azərbaycandan olan uşaqlar da dərslərə qatılırlar. Hətta 3 yaşında olan uşaqları da valideynləri sinfə yazdırırlar. Bu, bizi çox sevindirir. Dərsin tədrisi üçün başqa müəllimlər də işə cəlb olunub. Təhsil şöbəsi, adətən hər həftənin şənbə günləri dil dərslərinə yer verir. Bu dərslər həftədə bir dəfə, 2 saat yarım keçirilir. Biz bayram günləri və tətil günləri istisna olmaqla, dərslər tədris edirik. Təhsil şöbəsi təklif edir ki, uşaqlar çox olarsa, siniflərin sayını artıraraq. Bunun üçün uşaqlarda maraq yaratmaq, dili nə cür öyrənməyin lazımlığını onlara aşılamaq lazımdır. Uşaqlar dili sevməlidirlər ki, öyrənsinlər. Uşaq sərbəst qalanda diqqətdən kənarlaşa, xoşa gəlməyən vərdislərə meyillənə, öz milliliyini itirə bilər. Bu baxımdan, Ana dili məktəbinin

yaradılması və azərbaycanlı uşaqların ora cəlb edilməsi çox vacibdir. Kanadada başqa millətlərin, o cümlədən ermənilərin çoxsaylı məktəbləri var. Həmçinin çoxlu erməni uşaq bağçaları var. Bizim də maliyyəmiz olsa, belə məktəblər və uşaq bağçaları açmaqla bəzi düşüncələr, gələcəkdə başqa məktəblərdə Ana dili sinfini açmağa qadirik. Çünki burada azərbaycanlı uşaqlar çoxdur. Mən bütün valideynləri də bu prosese hazırlamaq istəyirəm. Bununla bağlı özüm də məqalələrlə çıxış edəcəyəm. Hər bir xalq öz ana dilini qoruyur. Biz də öz dilimizi qorumalı

və təbliği ilə məşğul olmalıyıq". Y.Cəfərova hesab edir ki, əgər ana dili siniflərinin sayı artarsa, Kanadadakı insanların öz dillərində danışarsa, bu, ölkəmiz haqqında informasiyaları həmçinin öz dilimizdə yaymağa imkan verər. Y.Cəfərova ana dili məktəbinin 15 illiyini qeyd etməyə hazırlaşdıqlarını da bildirir: "Bu tarixi təntənə ilə qeyd edəcəyik. Bu, ana dilimizi daha çox təbliğ etmək üçün bir stimuldür".

DİLİMİZİ UNUTMAMAĞA, TARİXİMİZİ, MƏDƏNİYYƏTİMİZİ BİLMƏYƏ...

Azərbaycanlıların İsveçrədəki Mədəniyyət Mərkəzinin rəhbəri Qasım Nəsirov bildirdi ki, artıq iki ildir Bern şəhərində Qarabağ Azərbaycan dili Mədəniyyət Mərkəzi fəaliyyət göstərir. Hazırda bu məktəbdə 14 şagird dərslər alır. Hər həftənin şənbə günü şa-

Qorumalı olduğumuz dəyər

Soydaşlarımızın yaşadıkları ölkələrdə Azərbaycan dilini öyrədən məktəblərin fəaliyyətini daha da genişləndirmək vacibdir

girdlərə 3 saatlıq dərslər keçirilir: "Şagirdlərə həm Azərbaycan dili və ədəbiyyatı, həm də Azərbaycan rəqsləri öyrədilir. Artıq bir aydır ki, həmin məktəbin filialı Solothurn şəhərində də yaranıb. Bununla da Azərbaycan dilində ikinci məktəb fəaliyyətə başladı. O məktəbdə də təxminən 25 uşaq oxuyur. Onlara ana dili, Azərbaycan rəqsləri və milli musiqimiz öyrədilir. Onlar hətta Azərbaycan rəqslərini 3 festivalda təmsil edəblər və maraqla qarşılanıblar". Q.Nəsirovun sözlərinə görə, uşaqlarda Azərbaycan dilini öyrənməyə böyük maraq var. Onlar dərslərə həvəslə qatılırlar: "Bu, bizi çox qürurlandırır. Çünki bu ölkədə doğulan və yaşayan uşaqlar öz mədəniyyətlərindən uzaq olduqları üçün çox şeyi yadırgaya bilərlər. Ancaq bu cür məktəblərin olması

ANA DİLİMİZİN ÖLKƏMİZDƏN KƏNARDA YAŞADILMASI

Ukrayna Azərbaycanlıları Odessa vilayəti qadın və uşaq şöbəsinin rəhbəri Alidə Gözəlova bildirir ki, Odessa vilayətində Ukrayna Azərbaycanlıları Konqresinin və iş adamlarının dəstəyi ilə Ana dili məktəbi fəaliyyət göstərir: "Uşaqlar və valideynlər məktəbə böyük həvəslə yanaşırlar. Azərbaycan dilinin normalarının düzgün öyrənilməsi, ölkəmizin tarixi, mədəniyyəti və milli-mənəvi dəyərlərinin övladlarımızın aşılınması ilə məşğul oluruq. Məktəbimiz uşaqların dərslər qrafikini pozmamaları üçün həftə sonları - şənbə və bazar günləri fəaliyyət göstərir. Hesab edirəm ki, hansı ölkədə yaşamağımızdan asılı olmayaraq, azərbaycanlı olduğumuzu unutmamalıyıq. Bizim övladlarımızın damarlarında azərbaycanlı qanı axır. Ona görə də onların öz ana dillərinə maraqlarını təmin etmək üçün çalışırıq. Biz bütün milli, dini bayramlarda, ölkəmizin tarixi günlərində uşaqların iştirakı ilə tədbirlər keçiririk. Məqsədimiz övladlarımızı vətənpərvər ruhda böyütmək, Azərbaycan dilinin onların ana dili olduğunu və vətənin nə demək olduğunu öyrətməkdir. Biz onlara təkəcə Azərbaycan dilində yazmağı və oxumağı öyrətməklə bu hissələrin nə qədər önəmli olduğunu başa sala bilmərik. Eyni zamanda, kədərlilərimizi də, xoş günlərimizi də, adət-ənənələrimizi də öyrədirik. Uşaqlar ana dilimizdə şeirlər öyrənir, mahnılar oxuyurlar. Bu, bizi çox sevindirir. Hesab

edirəm ki, bu məktəbin fəaliyyəti dilimizin ölkəmizdən kənarında yaşadılması istiqamətində mühüm addımdır".

AZƏRBAYCANLI UŞAQLAR ÖZ DİLLƏRİNİ SEVSİNLƏR

Fransa Azərbaycanlıları Koordinasiya Şurasının əlaqələndiricisi, Fransa Azərbaycan Mədəniyyət Assosiasiyasının sədri Toğrul Zeynalov bildirir ki, 2019-cu ildə Azərbaycanın Birinci vitse-Prezidenti Mehriban Əliyevanın və Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsinin təşəbbüsü ilə Fransanın Nant şəhərində Azərbaycan-Qarabağ məktəbi açılıb. Belə ki, aprel ayında məktəb fəaliyyətinin 1 illiyini qeyd edəcək: "Belə bir məktəbə Nant şəhərində yaşayan azərbaycanlıların böyük ehtiyacı var idi. Bura Fransada azərbaycanlıların ən çox məskunlaşdığı şəhərdir. Bu şəhərdə təxminən 300-400-dən çox azərbaycanlı ailə yaşayır. Məktəbdə təxminən 40-45 şagird qeydiyyatdan keçib. Hər bir valideyn istəyir ki, övladı fransız dilini bilməklə yanaşı ana dilini də unutmasın. Çünki ana dilini unutmamaq vətənin, torpağın, Qarabağın, Xocalının, 20 Yanvar hadisələrini unutmamaq deməkdir". T.Zeynalovun sözlərinə görə, məktəbdə 2 müəllim Azərbaycan dilindən 6-9 yaşlı uşaqlara ana dilini tədris edir: "Bu məktəbdə uşaqlara yazmağı, oxumağı öyrədirik, Azərbaycanın milli atributları, mədəniyyətimiz, tariximizlə bağlı məlumatları veririk. Sevindirici hal odur ki, məktəbə maraqlı gələnlər artır. Hətta, uzaq şəhərlərdən belə zəng edərək "imkanımız olsaydı, biz də öz uşağımızı bu məktəbə gətirərdik ki, ən azı öz ana dillərini öyrənsinlər" deyirlər". Assosiasiya sədrinin sözlərinə görə, Ana dili məktəblərinin Azərbaycandan kənarında fəaliyyət göstərməsi çox vacibdir: "Buralarda yaşayan azərbaycanlılar da bu məktəbin əhəmiyyətini anlaşırlar: "Bizə başqa şəhərlərdən zənglər gəlir və belə bir məktəbin azərbaycanlıların yaşadığı başqa şəhərlərdə olmasını da istəyirlər. Bu da onu göstərir ki, xaricdə yaşayan azərbaycanlılar öz övladlarının Azərbaycan dilini öyrənmələrini istəyirlər. Biz də təşkilatçı kimi bu istiqamətdə əlimizdən gələni etməyə çalışırıq ki, buradakı azərbaycanlı uşaqlar öz dillərini sevsinlər və unutmasınlar. Məqsədimiz odur ki, gələcəkdə Azərbaycan üçün kadrlar yetişdirək. Yeni bu uşaqlar öz ölkələrindən gördüyü qayğıyı yaddan çıxarmasınlar. Təbii ki, bu istiqamətdə təbliğatımızı aparırıq. Burada hər sahə üzrə tədris edə biləcək müəllimlərimiz də var".

Tərənə Məhərrəmov